

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Jo Bjarte Tømmerbakke	FE - 026	18/151

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
022/2018	Formannskapet	PS	24.05.2018
	Kommunestyret	PS	

Utredning av moglege samarbeid i randkommunane

Forslag til vedtak:

Kommunestyret i Modalen kommune ser det som svært viktig at Modalen er med på arbeidet med å utrede moglege samarbeid med andre kommunar på ulike område. Kommunestyret ber om å bli orientert om framdrifta i arbeidet, og at konkrete framlegg til samarbeid vert lagt fram for politisk handsaming og vedtak.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Samandrag og innleiing

I Nordhordland er det no tre kommunar (Lindås, Meland og Radøy) som skal bli til Alver kommune frå 01.01.2020. Dei kommunane som ikkje har valt og slå seg saman ser at det er behov for å samarbeide tettare på einskilde område for å bli mindre sårbar enn det ein er i dag. Dette gjeld spesielt på område der det er små fagmiljø.

Fylkesmannen har også oppmoda kommunane om å vurdere å få til eit nærare samarbeid på einskilde område. Ordførarar og rådmenn i kommunane Austrheim, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy og Vaksdal var samla til ei felles samling 09.03.18 for å drøfte om det var område som kunne egne seg til meir samarbeid mellom desse kommunane. Konklusjonen frå det møte var at det er mange område som kommunane kan/bør samarbeide om på ein meir formalisert måte. Med bakgrunn i det møte vart det også sendt ein søknad om skjønnsmidlar til Fylkesmannen. Den søknaden fekk ikkje midlar. Ordførar og rådmenn i desse kommunane er samde om at prosessen med å få til meir formalisert samarbeid må fortsette.

Det er tenkt at samarbeidet vil skje utan at den fysiske plasseringa til dei tilsette vil endre seg. Med felles IKT i Nordhordland er det fullt mogeleg å få til samarbeid som kan bidra til eit større fagmiljø og mindre sårbarhet i tenestene. Det er ikkje forventa at samarbeidet i første omgang skal gi dei store

innsparingane, men det er større fagmiljø, kvalitet og mindre sårbarhet som er dei største gevinstane.

Formålet med denne saka er å orientere om det arbeidet som er gjort fram til no og be om tilslutning frå kommunestyret til å gå vidare med arbeidet. Kommunestyret vil bli orientert om framdrifta i prosjektet.

Kommunane som ønskjer samarbeid

Kommunane (Austrheim, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy og Vaksdal) som ønskjer å få til konkret samarbeid på ulike område er alle med i Regionrådet for Nordhordland, med unntak av Vaksdal. Ein annan viktig faktor er at alle er med i IKT Nordhordland (IKTNH) med unntak av Gulen. Vaksdal er med i IKTNH og er difor godt integrert i regionen. Gulen skal etter planen bli med i IKTNH samarbeidet. Felles IKT gir kommunane ein felles plattform til å samarbeide på mange tenestekområde. Innafor rekneskap/økonomisystem har det vore jobba med standardisering. Det arbeidet gir eit godt grunnlag for å formalisere samarbeid innafor rekneskap/økonomi. Det at kommunane kjenner kvarandre godt og har felles IKT system gjer at dei har eit godt utgangspunkt for å få til konkret samarbeid.

Det trenger ikkje å vere slik at alle kommunane trenger å vere med på alt. Det kan vere ein fordel i ein oppstartsfase at det ikkje er for mange som deltek, så kan heller fleir kople seg på når samarbeidet er etablert. Samarbeidet treng heller ikkje å vere med dei kommunane som ligg nærast kvarandre, det kan vere andre faktorar som avgjer kven som bør vere med i samarbeidet. Sjølv om ikkje alle kommunane deltek i alt av samarbeid vil det vere ein stor fordel at samarbeida er kjent for dei andre kommunane og at ein kan kople seg på samarbeidet når det måtte vere tenleg.

Dei kommunane som vel å gå inn i eit samarbeid må prioritere arbeidet slik at det vert gjennomført innan dei tidsrammene som vert lagt. Dersom det skal gi resultat må der leggest inn ressursar til gjennomføring.

Kva område er særleg aktuelle for at kommunane kan samarbeide om

Dei områda som i første omgang ser ut som mest aktuelle å samarbeide om vil vere der det er små og sårbare fagmiljø.

Det er kvalitetsutfordringa, krav til kompetanse og redusere sårbarheten som over tid er det viktigaste argumentet for å sjå på organiseringa av kommunale oppgåver, område som krev spesiell kompetanse. Kommunane erfarer at krav til kompetanse og spesialisering gjer samarbeid nødvendig. Det bør på sikt også kunne gi meir effektive tenester.

No i ein tidleg fase er det peika på mange område som kan vere aktuelle, det er mellom anna:

- Økonomi – rekneskap, lønn, eigedomsskatt
- Sak arkiv – dokumentsenter
- Sentralbord – svarteneste – publikumsservice
- NAV
- Teknisk drift - vassverk og avlaupsanlegg
- Næringsutvikling
- PPT
- Barnevern

Det må ikkje undervurderast at utvikling av samarbeid vil krevje tid frå leiinga og tilsette i

kommunen. Det må difor ikkje settast i gong meir enn det som kan handterast. Ved val av område må det sjåast på kor den største effekten vil vere.

Korleis organisere/styre eit samarbeid

Når det gjeld styringsutfordringa knytt til ulike former for interkommunale samarbeid, har denne vore problematisert i mange rapportar og analysar siste ti åra. Ekspertutvalet og fleire andre aktørar har brukt dette som viktige argument for kommunereforma siste åra. Dette er relevant, men det er viktig å hugse på at leveranse av kjerneoppgåver i all hovudsak blir levert og skal framleis leverast av primærkommunen åleine. Interkommunale samarbeid femner pr i dag om ein svært liten del av kommunen sitt netto driftsbudsjett. Det er mest naturleg å samarbeide om typiske driftsoppgåver som til dagleg ikkje omhandlar prinsipielle saker der folkevalde organ skal seie sitt. Styringa bør føregå gjennom føringar i planar og tildelingsbrev.

Korleis organiseringa skal vere vil vere avhengig av kva type oppgåve som skal løysast.

Den mest radikale er å etablere eit nytt Interkommunalt selskap – eit eige IKS. Det minst radikale vil vere å velje meir uformelt samarbeid der ein kommune leverer tenester etter ein avtale eller på konkrete spørsmål. Det kan skje utan nokon formelle avtalar. I mellom dette ligg vertskommune modellen - § 27 selskap.

I første omgang er det tenkt å løyse samarbeidet med same fysiske plassering av dei tilsette. Med god bruk av IKT og god leiing vil de vere fullt mogeleg å kunne få til gode samarbeid utan at den fysiske plasseringa vert endra.

Organisering og tidsplan

Nordhordland Utviklingsselskap IKS vil vere prosjektleiar i prosjektet. Når det vert vedteke kva område som ein skal samarbeide om og kven som skal delta vil det bli etablert underprosjekt. Når underprosjekt er satt i gong må der lagast ein gjennomføringsplan som sikrar tilstrekkeleg framdrift og progresjon.

Tidsplan som vert lagt må vere realistisk. Når det er mange kommunar som skal delta stiller det krav til den einskilde kommune om tilstrekkeleg prioritering og at dei tidsplanane som er lagt vert følgt. Den enkelte kommune må ha beslutningskompetanse slik at avgjerder kan gjerast til riktig tid.

Økonomi

Det var i utgangspunktet søkt om skjønnsmidlar frå Fylkesmannen til prosjektet, men det vart ikkje prioritert. Arbeidet er starta opp. Nordhordland Utviklingsselskap vil vere prosjektleiar. Kvar kommune må bidra med kr 20.000 i 2018. I tillegg må kommunane bidra med eigeninnsats. Ein må kome tilbake til finansieringa i 2019 når det er meir klarlagt kva område og kommunar som vil samarbeide.

Vurdering og konklusjon

Det er viktig at arbeidet med samarbeid på fagområde med små og sårbare fagmiljø blir prioritert. Arbeidet må gjerast på ein måte som sikrar føreseielege prosessar for alle partar. Informasjon og involvering av dei berørte må prioriterast. Arbeidet må også ha ein politisk forankring som gjer at rådmann har tilstrekkeleg mynde og støtte til å gjere arbeidet.

Formannskapet - 022/2018

FOR - behandling:

Rådmannen orienterte om at randkommunane utafor nye Alver kommune vil starte opp eit kartleggingsarbeid og mulighetsstudie der ein ynskjer å sjå på kva område det kan vere tenleg å vurdere eit meir formalisert samarbeid mellom kommunar. Initiativet er politisk initiert av ordførarane i kommunane. Kommunane opplever at presset på økonomi og krav til innsparing av kostnader aukar. Det er også utfordringar med rekruttering av relevant fagkompetanse og krav til å utvikle tenestetilbodet og få til meir effektiv drift. I tillegg er mange av kommunane sårbare i forhold til personalressursar og kompetanse på mange tenesteområde.

Eventuelle framlegg til formalisering av samarbeid mellom kommunar skal handsamast politisk. Kristin Nåmdal kommenterte at dette er viktige saker å diskutere politisk, og at utredningsarbeidet ikkje må utelukke moglege samarbeid med nye Alver kommune. Ho tok opp at viktige og store komplekse område som NAV og barnevern kan verte for omfattande for små kommunar å ha hand om sjølv om fleire kommunar går saman om dette.

Formannskapet bed om at utredningane om moglege framtidige samarbeid mellom kommunane og må inkludere moglege samarbeid med nye Alver kommune.

Vedtaket var samrøystes

FOR - vedtak:

Kommunestyret i Modalen kommune ser det som svært viktig at Modalen er med på arbeidet med å utrede moglege samarbeid med andre kommunar på ulike område. Kommunestyret ber om å bli orientert om framdrifta i arbeidet, og at konkrete framlegg til samarbeid vert lagt fram for politisk handsaming og vedtak.